

Zielona Góra, dnia 31.08.2021 roku

Streszczenie

PRZEKŁADY POEZJI GEORGE'A HERBERTA NA JĘZYK POLSKI

Celem niniejszej pracy jest przedstawienie problematyki związanej z przekładami poezji George'a Herberta na język polski. Za metodologiczny punkt wyjścia obrano wypracowane obecnie paradygmaty i osiągnięcia teorii przekładu z kręgu *Translation Studies*. Od lat 50 i 60 XX w. translatologia stopniowo oddalała się od językoznawstwa i literaturoznawstwa, a także w coraz mniejszym stopniu koncentrowała się na pojęciu ekwiwalencji, by obecnie osadzić proces tłumaczenia w szerokim kontekście kulturowym, badając jego uwarunkowania jako faktu kultury docelowej. Przedstawione badania dotyczą więc kilku kwestii. W pierwszej kolejności autor wyodrębnił najistotniejsze z perspektywy translatologicznej cechy poezji Herberta, określające punkt wyjścia dla dalszych analiz. Wyodrębnienie to pozwoliło na podjęcie próby znalezienia polskiego odpowiednika (ekwiwalentu) twórczości Herberta i zaproponowania w tej roli dzieł Sebastiana Grabowieckiego i Kaspra Miaskowskiego. Kolejną kwestią jest przebieg procesu recepcji dzieł Herberta w kulturze polskiej. Uwzględniono tu różne rodzaje źródeł, od antologii wierszy do podręczników akademickich. Dalsze zagadnienie dotyczy roli poszczególnych tłumaczy w tym procesie (zwłaszcza: Aleksandra Messinga-Mierzejewskiego, Jerzego Pietrkiewicza, Jerzego S. Sity, Stanisława Barańczaka, Macieja Frońskiego, Wiktora Jarosława Darasza). Dokonano próby określenia ich osobowości translatorskich i ich związków z charakterem twórczości Herberta. Nawiązano też do ogólniejszych sporów o sposoby tłumaczenia poezji dawnej, dla których pretekstem była poezja metafizyczna. Innym omówionym zjawiskiem jest ukształtowanie się kanonu translatorskiego (najczęściej tłumaczonych wierszy). Ostatni etap rozważań obejmuje zaś analizę porównawczą poszczególnych przekładów, pozwalająca określić, z jaką „wersją” dzieła Herberta mogą obcować polskojęzyczni czytelnicy. W osobnym dodatku znajdują się odautorskie propozycje tłumaczeń wybranych wierszy Herberta.